

# Гарячі точки Азії

Незважаючи на відносну стійкість сучасної політичної карти зарубіжної Азії, у другій половині ХХ ст. цей регіон не уникнув численних політичних і військово-політичних конфліктів. В основі більшості конфліктів лежать територіальні суперечки, сепаратистські рухи, етнорелігійні розбіжності. При цьому вони мають місце в кожному з чотирьох субрегіонів заходної Азії



Почнемо з **Південно-Західної Азії**, яка, незважаючи на своє відносне арабо-мусульманське єдність, за тривалістю та «гарячому» характеру конфліктів, мабуть, займає у всьому регіоні перше місце. Досить назвати **ізраїльсько-палестинську, Курдистанських, кіпрську і афганську проблеми.**



**Ізраїльсько-палестинська проблема** має вже більш ніж піввікову історію, залишаючись протягом всього цього часу ледь чи не найскладнішою, що привертає увагу не лише країн субрегіону, а й усього світового співтовариства. Десятиліттями здавалося, що вирішення її знайти так і не вдасться: вже не одне покоління ізраїльтян і палестинців виросло в атмосфері взаємної ненависті й безперервних гострих конфронтацій. І тільки останнім часом мирний процес став більшою чи меншою реальністю.

У рамках великомасштабного арабо-ізраїльського конфлікту прийнято виділяти регіональний Палестино-ізраїльський конфлікт, обумовлений, в першу чергу, зіткненням інтересів територіальних євреїв і арабів, що проживають в Палестині. В останні роки саме цей конфлікт є джерелом політичної напруги та відкритих збройних зіткнень в регіоні.



**Проблема Курдистану** виникла ще після Першої світової війни, коли слідом за остаточним розпадом Турецької (Османської) імперії ця велика гірська область, населена курдами - народом іранської мовної групи індоєвропейської сім'ї, - була розділена між кількома сусідніми країнами. Ситуація мало змінилася і до наших днів: приблизно 14 млн. курдів живуть у Туреччині, 4,8 млн. - в Ірані, 4,4 млн. - в Іраку і 1,2 млн. - у Сирії.

Залишається додати, що довгострокова нестабільна політична обстановка призвела до масової легальної і нелегальної еміграції курдів в інші країни. Основний потік курдських трудових мігрантів направлений в Західну Європу-до Німеччини, до Франції, у Швейцарії, інші країни (хоча тут вони зазвичай значаться «турками», саме ці мігранти часто проводять бурхливі антитурецькі демонстрації). Досить великі курдські діаспори склалися також у Вірменії, Грузії, Азербайджані, Росії.





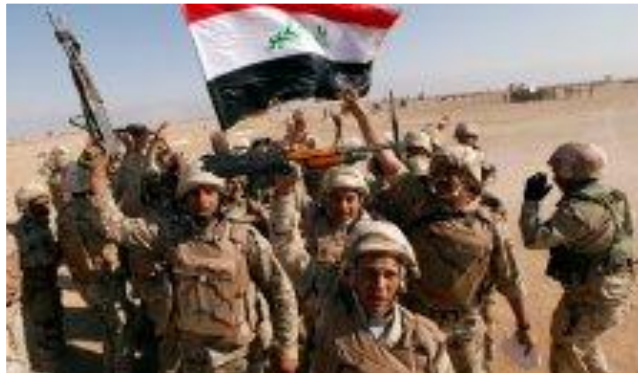
**Кіпрська проблема** виникла значно пізніше, в середині 1970-х рр.. Вона пов'язана з політичним розділом цього острова (площею 9,2 тис. км<sup>2</sup>) на дві частини.

Проблема Кіпру ще чекає свого рішення. Організація Об'єднаних Націй виступає за виведення з острова великого контингенту турецьких військ і за таке врегулювання цієї проблеми, при якому єдність країни було б відновлено, причому без обмеження прав і греків-кіпріотів, і турків-кіпріотів. В кінці 2002 р. ООН запропонувала план кіпрського врегулювання, що передбачає створення на острові єдиної держави з широкою автономією грецької і турецької общин. Тоді Кіпр увійшов би до складу ЄС як єдина держава. Але цей план був відкин



**Проблема Афганістану** також відноситься до числа найбільш вибухонебезпечних. Війна тут триває вже третє десятиліття, вона забрала мільйони життів і давно перестала бути внутрішньою справою цієї держави. Тим більше що кілька мільйонів афганських біженців осіли у Пакистані, Ірані та в інших країнах Азії та Європи, в США.

Крім перерахованих вище в субрегіоні Південно-Західної Азії **є ще одна «гаряча точка»**. У 2003 р. США та їхні союзники збройним шляхом повалили диктаторський режим С. Хусейна **в Іраку**. У країні почалися перетворення, були створені нові органи влади. Але навіть триваюча фактична військова окупація цієї країни не позбавила її від гострих внутрішньополітичних конфліктів.



## у Південній Азії вже довгий час існують два вибухонебезпечних вогнища політичної та військової напруженості.

Перший з них сформувався в Кашмірі - області, яка після утворення незалежних держав Індії та Пакистану в 1947 р . була розділена між ними «лінією контролю». З тих пір ось уже понад півстоліття вона служить джерелом дуже серйозних розбіжностей, які вже не раз призводили до збройних сутичок. А значна частина самих кашмірців виступає під сепаратистськими гаслами, вимагаючи створення власної держави.

Другий осередок - це Республіка Шрі-Ланка, населення якої складають в основному два великих народу: сингали у південній та центральній частинах країни - їх 82% і таміли в північній і північно-східній її частинах - їх 10% (рис. 80); інше припадає на нащадків арабів - маврів.

Розбіжності між сингалами і тамілами мають глибокі історичні корені. Їх поділяють передусім релігійні переконання: сингали - правовірні буддисти, а таміли - не менше переконані індуїсти. Вже давно ведуться між обома сторонами переговори тільки у 2002 р . призвели до позитивних результатів: «тигри» погодилися на надання їм автономії у складі Шрі-Ланки. Але рецидиви громадянської війни ще виникають.



У **Південно-Східній Азії** також існує декілька довготривалих «гарячих точок». При цьому в першу чергу мова йде про вогнища напруженості в четвертій за населенням країні світу - Індонезії.

Тут з початку 1960-х рр.. ведуть боротьбу за незалежність, у тому числі і збройну, папуаські народи провінції Папуа (західна частина о. Нова Гвінея). В кінці 1990-х рр.. надзвичайно загострилася обстановка на півночі о. Суматра (де незалежності - з метою створення фундаменталістського ісламського держави - зажадала провінція Ачех з 4,5 - мільйонним населенням), і почалися міжетнічні конфлікти на о. Калімантан. Тоді ж розгорілася братовбивча війна між християнами і мусульманами на Молуккських о-вах, які простягнулися на 1300 км з півночі на південь між о. Сулавесі і Новою Гвінеєю. В її основі лежать не тільки релігійні, але також політичні і економічні протиріччя. Вони заглиблюються й тому, що ці казково багаті в минулому «острови прянощів», що належали спочатку португальцям, а потім голландцям, нині належать до числа найбільш бідніших районів Індонезії.





**До інших конфліктних районах Південно-Східної Азії** відносяться Південні Філіппіни, де місцеве мусульманське населення вимагає незалежності або принаймні широкої автономії. А в М'янмі з сепаратистських позицій виступають окремі малі народи (карени, шани).

На щастя, деякі збройні конфлікти в цьому субрегіоні залишилися в минулому. Тут перш за все маються на увазі тривалі і кровопролитні війни, які протягом майже 30 років довелося вести В'єтнаму. Спочатку, після проголошення в 1945 р . Демократичної Республіки В'єтнам, - з колишніми колонізаторами, французами. Потім, після поділу країни по 17-й паралелі на ДРВ і Республіки В'єтнам, - з Південним В'єтнамом, а фактично з військами США. Ця війна тривала з 1964 по 1973 р ., А в 1976 р . В'єтнам став єдиною державою - Соціалістичною Республікою В'єтнам (СРВ). У 1979 р ., Після повалення в'єтнамськими військами прокитайської режиму «червоних кхмерів» у сусідній Камбоджі, тут мала місце ще китайсько-в'єтнамська війна. Втім, територіальна суперечка між Китаєм і В'єтнамом через о-вів Спратлі в Південно-Китайському морі продовжується до цих пір.

**У Східній Азії головні** геополітичні суперечки також виявилися пов'язаними з наслідками Другої світової війни і розколом світу на дві системи. Тут найяскравіший приклад такого роду - Корея, яка виявилася розділеною на Північну (КНДР) і Південну (Республіка Корея). У 1950-1953 рр.. відкрите протиборство двох цих держав привело до запеклої війни, в якій фактично брали участь і інші держави, з одного боку, соціалістичні, а з іншого - капіталістичні. Останнім часом політичний клімат на Корейському півострові кілька потеплішав, але говорити про мирне об'єднання Північної і Південної Кореї ще передчасно.

Особливе місце у Східній Азії займає проблема Тайваню. На цьому острові бігли сюди залишки поваленого в континентальному Китаї гоминьдановського режиму ще в 1949 р . проголосили свою державу під назвою «Китайська Республіка». Його уряд давно вже висунуло концепцію «двох Китаїв». Проте КНР вважає Тайвань бунтівною провінцією, яка обов'язково повинна бути возз'єднана з основною частиною держави. Останнім часом вона пропонує таке возз'єднання за формулою: «одна держава - дві системи», відповідно до якої Тайвань, увійшовши до складу Китаю, міг би зберегти свою нинішню соціально-економічну систему. У всякому разі, проблема Тайваню залишається в числі пріоритетів Пекіна, який вважає за краще вирішити цю проблему мирним шляхом, але не виключає і застосування військової сили. Позиція ж Тайваню в останні роки намітилася досить чітко: він добивається міжнародного визнання своєї та прийняття її в ООН.





**Дякую за увагу**

**Виконала: Килба Таїсія, 10-Б клас**